

RONDANE SØR VILLREINOMRÅDE

OPPSYNSRAPPORT
Rondane Sør Villreinutvalg
2009

Innhold

Innhold	2
1. Organisering.....	3
2. Mannskap	3
3. Utført oppsyn	3
4. Oppsynsutgifter.....	4
5. Villreinens områdebruk under jakta	4
6. Jakttid og fellesjakt	5
7. Fellingsresultat	5
8. Jaktutøvelsen	6
9. Uregelmessigheter.....	6
10. Informasjon og veiledning	6
11. Oppsummering.....	6

Rapporten er utgitt av Rondane Sør Villreinutvalg, og tar for seg oppsynsvirksomheten innenfor Rondane Sør Villreinområde 2009.

Forsidebilde: Remdalshøgda, Ringeby (E. Hagen).

1. Organisering

Med bakgrunn i de positive erfaringene fra tidligere år, ble felles oppsynsordning videreført også i år.

Samtlige rettighetshavere er nå medlemmer i Rondane Sør og har sluttet seg til det felles opplegget for oppsynsordningen, og hele arealet er underlagt den felles oppsynsordningen. De fleste av oppsynene har begrenset politimyndighet (BPM), og disse har kunnet foreta grenseoverganger uavhengig av hvem som er rettighetshaver. Noen av de mindre rettighetshaverne har ikke egne oppsyn, men med denne ordningen får disse også oppsyn i sitt område.

2. Mannskap

Dette året bestod oppsynskorpset av i alt 13 oppsyn, som kommer fra rettighetshavere i 6 forskjellige kommuner og 2 fylker. Flere av disse har hatt BPM gjeldende for både Gudbrandsdal og Hedmark politidistrikter. Disse har i tillegg til grenseoverganger hos rettighetshavere i eget fylke, også kunnet foreta grenseoverganger uavhengig av fylkesgrensa Hedmark - Oppland, dvs. hele Rondane Sør.

Når det gjelder ansettelsesforhold og arbeidstidsforbruk varierer dette mye fra deltidsansatte, med noen få dager som oppsyn, til heltidsansatte, som er i fjellet stort sett hele reinsjakta (jf. vedlegg 2). Alle oppsyn har som tidligere vært ansatt hos sine ordinære arbeidsgivere.

Oppsyn i 2009:

Tor Taralsrud	Stor-Elvdal / Fampen
Lauritz Dalbakk	Ringebu fjellstyre
Tommy Sønsterud	Ringebu fjellstyre
Erik Hagen	Ringebu fjellstyre
Kristian Ingdal	Sollia fjellstyre
Tor Håkon Løkken	Sollia fjellstyre
Øyvind Gabrielsen	Vang Almanning
Kjell O. Nordbekk	Åmot
Edgar Enge	Øyer fjellstyre
Gaute Szacinski	Øyer fjellstyre
Kristian Hansen	Øyer fjellstyre
Kjell Øverlie	Øyer fjellstyre
Anders Berg	Ringsaker Jakt- og Fiskeområde

Oppsynsleder for 2009:

Erik Hagen	Ringebu fjellstyre
------------	--------------------

3. Utført oppsyn

Oppsynets oppgaver er i hovedsak bl.a. å sørge for human jakt, sørge for økt sikkerhet under jakta, tilrettelegge for effektiv jakt og å informere/veilede jegerne, i tillegg til kontrolloppgavene av offentligrettslig karakter, og av rettighetshavernes forhold.

Tabell 1. Utført oppsyn i Rondane Sør i årene 2002-2009.

Oppsyn	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1. Antall timer i felt	2 337	1804	1 465	1 473	1 108	1 164	1 372	1 384
2. Sett ca. antall rein	29 385	19 401	20 428	27 799	14 025	20 073	19 449	27 016
3. Ant. kontr. jegere før felling	549	426	322	255	188	184	247	230
4. Ant. kontr. jegere under slakting	73	43	33	43	38	67	54	65
5. Ant. kontr. jegere under transport	180	186	225	252	223	304	217	212
6. Ant. fall sett, ikke kontrollert	36	10	25	10	8	26	25	34
7. Ant. skadde dyr sett av oppsyn*	10	8	4	5	2	19	5	8
8. Ant. skadde dyr avlivet av oppsyn	7	4	3	2	0	3	0	1
9. Ant. skadde dyr avlivet av jegere	10	9	14	5	5	25	7	6
10. Ant. dyr funnet døde	1	2	4	0	2	13	2	5
11. Ant. uregelmessigheter med kort	51	34	47	34	23	23	14	30
12. Ant. uregelmessigheter med våpen	0	0	3	0	2	0	0	0
13. Ant. tilfeller av uforsvarlig skyting	2	0	0	4	2	2	3	6
14. Totalt ant. rapporter	0	17	9	12	0	4	0	3
15. Totalt ant. OPS-saker **	66	58	58	49	34	26	21	43
16. Totalt ant. saker politianmeldt	0	0	0	1	0	0	0	0
17. Antall meldinger om skudd	36	31	12	45	33	19	57	26
18. Merknader	0	0	0	0	0	0	0	0

* Dyr med antatt skuddskade

** OPS-saker = saker som er oppgjort på stedet.

4. Oppsynsutgifter

Oppsynene lønnes direkte av sin arbeidsgiver, og det er ikke gjort noe forsøk på å summere utgiftene. Noe som ville vanskeliggjøre en slik beregning av totale oppsynsutgifter, er at mange oppsyn utfører en rekke andre oppsyns- og skjøtselsoppgaver i fjellet under reinsjakta.

Rondane Sør har fått et offentlig tilskudd til dekning av oppsynsutgifter på 19.000,- kroner dette året. Av dette er det delt ut kr 21,00 pr fellingstillatelse til de rettighetshavere som deltar i felles oppsynsordning. Dette utgjør til sammen 890 fellingstillatelser (inkl. Finnsjøfjellet), og total sum til fordeling blir dermed kr 21,00 x 890 = kr 18.690. Rettighetshaveren som har "holdt" oppsynsleder, har fått utbetalt resten av tilskuddet, kr 310, til dekning av porto- og kopieringsutgifter.

5. Villreinens områdebruk under jakta

Dagbokskjemaene viser at hovedtyngden av observert rein oppholdt seg i Sollia og Ringebu under jakta. Av totalt 27 016 observerte rein ble 26 867 sett i Sollia/Mokjølen og Ringebu (99 %). I den søre delen av villreinområdet ble det sett noen mindre flokker i området rundt Raudfjellet i Ringsaker/Vang/Åmot (totalt 62 dyr). Resterende er sett i Øyer og Fampen.

I forkant og i starten av jakta var det sørvestlig værdrag, og mye av reinen stod i sørvestre del av Ringebu. Reinen oppholdt seg mye i myr og skogsområdene, trolig pga mildt vær. Utover i jakta var det noe mer vekslende vind, og mot slutten stod mesteparten i Ringebu og Sollia, mellom Friisvegen og rv 27.

Det er ikke registrert eller mottatt meldinger om flokker som har kommet fra sørlige områder under årets jakt.

6. Jakttid og fellesjakt

Det er noe forskjell i jakttider på de ulike jaktfeltene innen villreinområdet. Jaktstart er 20. august for alle jaktfeltene. Jaktstutt varierer noe mellom de enkelte jaktfeltene, noen avslutter den 24. september, noen den 25. og noen den 30. Det er gode fellesjaktordninger innen hele villreinområdet. Fellesjaktordningene er svært viktig for forvaltningen av stammen og for å oppnå en tilfredsstillende fellingsprosent, da reinen i lengre perioder kan stå konsentrert i enkelte av jaktfeltene. Det er også i år gjort endringer i enkelte fellesjaktordninger mellom rettighetshavere.

7. Fellingsresultat

Det ble i Rondane Sør felt 467 dyr av en kvote på 890, dvs 52,5 % felling (52,0 % i 2008). Under kvoteberegningene er det gått ut i fra 60 % felling.

Fordelingen på felte hann- og hunndyr ble henholdsvis 43,9 % og 56,1 %. Uttaket fordelte seg på 27 % kalv, 15 % ungdyr og 58 % eldre dyr.

Tabell 2. Kvote og fellingsresultat for Rondane Sør 2009.

Rettighetshaver	Kvote	Felte dyr								Sum	Fell.%
		Kalv		1,5 år		Voksen		Totalt			
		Bukk	Simle	Bukk	Simle	Bukk	Simle	Bukk	Simle		
Ringebu fjellstyre	271	28	22	12	14	34	76	74	112	186	68,6
Kjønnås utmarkslag	8	1	1	1	1	0	3	2	5	7	87,5
Vekkom/Brekkom/Fåvang	26	4	5	3	0	2	6	9	11	20	76,9
Øyer fjellstyre	101	2	3	5	2	12	14	19	19	38	37,6
Ringsaker Jakt- og fiskeområde	25	2	1	2	0	2	0	6	1	7	28
Vang almenning	17	1	3	0	0	2	4	3	7	10	58,8
Åmot villreinområde	42	1	1	1	3	5	4	7	8	15	35,7
Sollia fjellstyre	74	16	6	4	8	10	24	30	38	68	91,9
Stor-Elvdal grunneierforening	180	2	2	1	2	14	10	17	14	31	17,2
Sætresameiet	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Atndalen Utmarksområde	20	2	1	0	1	4	4	6	6	12	60,0
Midtbekklia	2	1	0	0	0	0	1	1	1	2	100
Øverdalen Grunneierlag	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	100
Mathiesen Atna as Mokjølen	8	0	0	1	0	1	0	2	0	2	25,0
Fampen	73	7	8	5	4	9	17	21	29	50	68,5
Sum Rondane Sør	850	67	53	35	35	96	163	198	251	449	52,8
%-vis fordeling		14,9	11,8	7,8	7,8	21,4	36,3	44,1	55,9		
Finnsjøfjellet											
Øverdalen Grunneierlag	7	0	1	0	0	1	1	1	2	3	42,9
Sollia fjellstyre	22	1	1	0	1	3	4	4	6	10	45,5
Haugland	2	0	0	0	0	0	1	0	1	1	50,0
Mathiesen Atna as	9	1	0	1	0	0	2	2	2	4	44,4
Sum Finnsjøfjellet	40	2	2	1	1	4	8	7	11	18	45,0
%-vis fordeling		11,1	11,1	5,6	5,6	22,2	44,4	38,9	61,1		
SUM TOTALT	890	69	55	36	36	100	171	205	262	467	52,5
%-vis fordeling		14,8	11,8	7,7	7,7	21,4	36,6	43,9	56,1		

8. Jaktutøvelsen

Det er observert 8 skadde dyr av oppsynet denne høsten, mot 5 i fjor. 6 dyr er rapportert avlivet av jegere, mot 7 året før. De høye tallene i 2007 skyldes avliving av dyr med klauvråte. Det er ikke dokumentert klauvråte eller sett dyr med mistanke om angrep under årets jakt. Det er imidlertid sendt inn en hoven fot for prøvetaking etter at en avmagret eldre bukk ble avlivet under elgjakta i Sollia i november.

Det er 6 tilfeller av uforsvarlig skyting. Dette er i hovedsak skyting på for langt hold og på dyr i fart. Slike tilfeller er vanskelig å vurdere og blir oftest oppgjort på stedet.

Det er registrert 26 meldinger fra jegere om skudd uten resultat. Dette omfatter sikkert ikke alle skudd som er løst, men det virker som jegerne har blitt flinkere til å melde fra. Året før var det meldt om 57 skudd.

Det er funnet 5 døde dyr i terrenget, hvorav 3 er påskutt. Dødsårsaken til de to andre er uviss.

Utover dette ser jaktutøvelsen ut til å ha gått fint for seg i hele området. I tillegg til at oppsynet er mye ute i felt, er også jegerne flinke til å «passe på» hverandre, og gi tilbakemeldinger til oppsynet.

9. Uregelmessigheter

Det er registrert 30 uregelmessigheter med kort denne høsten (14 i fjor). Det gjelder i hovedsak manglende underskrift på jaktkortet, men også noen feilskjæringer. Antall OPS-saker er 43, mot 21 i fjor. Det er skrevet tre rapporter på felling av feil type dyr i forhold til korttype. Disse sakene avgjøres i henhold til inngått jegeravtale, og instruks for oppsynet. Ingen saker ble rapportert og anmeldt til politiet.

Det meste av jaktmessige forhold i Rondane Sør er regulert gjennom jegerinstruks og underskrevne jegeravtaler. Dette medfører at de fleste forhold kan gjøres opp på stedet av oppsynet, og derfor blir det svært få politianmeldelser. Rettighetshaverne har vurdert at dette er rette måten å takle slike mindre alvorlige «overtredelser» på.

10. Informasjon og veiledning

I henhold til oppsynsinstruksen for Rondane Sør Villreinutvalg er oppsynets oppgaver å sørge for en human jaktutførelse, sørge for økt sikkerhet under jaktutøvelsen, samt informere jegere og tilrettelegge for en effektiv jakt.

Informasjon og veiledning overfor jegerne er en stor og tidkrevende oppgave under reinsjakta. Dette gjelder både ute i felt, pr. telefon og ved at jegerne kommer innom oppsynshyttene. God kontakt med jegerne er positivt og nødvendig. De senere årene har det vært en tendens til at en del jegere ikke drar ut på jakt uten at de har fått sikre opplysninger om hvor det er rein. Dette har medført at oppsynet må være tilgjengelige til enhver tid for å gi informasjon ut til jegerne om hvor det er rein, hvor det er sannsynlig at den vil trekke osv. Det vil være en utfordring i framtida å få jegerne til å avsette litt mer tid til sjølve reinsjakta, hvis fellingsprosenten skal opprettholdes. Det bør fortsatt være slik at jakta drives ut fra kjennskapet til dyrene, terrenget og arealbruken.

Det er de siste par årene gjort en innsats for å øke innleveringsprosenten av kjever for alders- og kondisjonsundersøkelser. Vi har rett og slett vært mer pågående overfor jegerne og har i år fått inn 343 kjever (73 % av felte dyr). Vi har også prøvd å veie så mange dyr som mulig. Det er veid 381 av 467 skutte dyr (82 %).

11. Oppsummering

Alt tyder på at reinsjakta har foregått tilfredsstillende også denne høsten. Det er godt samarbeid mellom rettighetshaverne, og mellom oppsynene. Oppsynsordningen fungerer godt.

For Rondane Sør Villreinutvalg

Ringebu, 13.11.09

Erik Hagen
Fjellopsyn, Ringebu fjellstyre